

МУП РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Дана: 22.07.2009.године

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ СТАЊА БЕЗБЈЕДНОСТИ И АКТИВНОСТИ ПОЛИЦИЈЕ МУП РС У ПРВОМ ПОЛУГОДИШТУ 2009.ГОДИНЕ

ОПШТИ КРИМИНАЛИТЕТ - БЕЗ ВЕЋИХ ОСЦИЛАЦИЈА

Расположиви показатељи указују да је у првом полуугодишту 2009.године број кривичних дјела општег криминалитета у паду у односу на претходни период. Евидентирана су 5.684 кривична дјела, што је за 3,7% мање у односу на исти период 2008.године (5.902), од чега 3.781 по непознатом извршиоцу. Поднесено је 5.035 извјештаја против 3.879 лица. Међу пријављенима је 1.087 повратника (скоро сваки четврти извршилац) и 430 малољетника (сваки девети). Расвијетљено је 3.640 или 64,3% од укупно евидентираних. Од 3.781 пријављено кривично дјело по непознатом извршиоцу расвијетљено је 1.759 или 46,5%. Упоредјујући ове показатеље са ранијим периодима, као и са подацима неким сусједних и европских земаља, овај проценат се може сматрати повољним, првенствено из разлога да је дошло и до одређеног повећања стопе расвијетљености у односу на исти период 2008.године¹.

ПРЕГЛЕД ОПШТЕГ КРИМИНАЛИТЕТА

р.б.	Општи криминалитет	I-VI 2009	I-VI 2008	%
1.	Број кривичних дјела	5.684	5.902	-3,7
2.	Број извјештаја	5.035	5.279	-4,7
3.	Број пријављених лица	3.879	3.789	2,4
3.а.	- малољетника	430	394	9,1
3.б.	- рецидивиста	1.087	1.023	6,3
4.	Укупна расвијетљеност	64,3	60,4	
5.	Расвијетљеност по НН	46,5	39,8	

У структури дјела општег криминалитета најбројнија су кривична дјела против имовине, 3.794 или 66,7% од укупно евидентираних. Мање их је за 1,7% него у 2008.години. За ова кривична дјела поднесено је 3.480 извјештаја против 1.789 лица. Расвијетљено је 41,6% кривичних дјела против имовине код којих је извршилац у вријеме сазнања за кривично дјело био непознат. Укупна расвијетљеност ових кривичних дјела је 48,8%². Међу деликтима против имовине најбројније су тешке крађе (1.976) којих је приближно као и у претходном периоду (1.898), углавном са мањом материјалном штетом. Осим наведених, обрађено је и пријављено 87 прикривања, 87 превара, 24 изнуде, двије уцјене и др.

¹ У првом полуугодишту 2008. године укупно је расвијетљено 60,4%, а по непознатом починиоцу 39,8% кривичних дјела.

² У првом полуугодишту 2008.године укупна расвијетљеност имовинских деликата износила је 42,2%, а по непознатом починиоцу 34,7%.

ИМОВИНСКА КРИВИЧНА ДЈЕЛА

р.б.		I-VI 2009	I-VI 2008	%
1.	Крађе	1.036	1.353	-23,4
2.	Тешке крађе	1.976	1.898	4,1
3.	- од тога возила	139	182	-23,6
4.	Разбојничке крађе	3	5	-40,0
5.	Разбојништва	126	78	61,5
6.	Преваре	87	70	24,3
7.	Изнуде	24	31	-22,6
8.	Уцјене	2	2	0
9.	Прикривање	87	71	22,5
10.	Остала имов.кр.дјела	453	350	29,4
11.	Укупно имов.кр.дјела	3.794	3.858	-1,7
	Укупна расвијетљеност	44,8	42,2	
	Расвијетљеност по НН	41,6	34,7	

У односу на раније периоде забиљежено је опадање броја крађа моторних возила. Пријављено је 139 крађа моторних возила, а 2008.године крађе 182 возила, што је мање за 43 или 23,6%. На подручју Бањалуке отуђено је 62, Добоја 30, Бијељине 25, Требиња 17, а на подручју Источног Сарајева пет моторних возила.

Пронађено је 76 возила отуђених на подручју Републике (57%), 46 отуђених у Федерацији БиХ, од чега је већина нађена на подручју Источног Сарајева (22). Откривено је и 36 возила по потјерницама Интерпола. Евидентирано је 15 лажних пријава крађа моторних возила, те 11 кривичних дјела изнуда у вези са крађана моторних возила. Највећим дијелом се отуђују возила из „Фолксвагеновог“ програма, претежно „Голфови“ и „Пасати“, затим „Ауди“, „Шкода“, „Мерцедеси“, у релативно мањем броју „Заставе“ и тд. Између осталог, заведена је оперативна акција на цијелом подручју Републике са циљем да се контролама аутоотпада, открију ова кривична дјела, пронађу украдени аутомобили и пресијече ова криминална дјелатност, односно спреге са криминалних групама које краду возила, испоручују их аутоотпадима, гдје се растављају и продају у дијеловима. Ове активности имале су одговарајуће резултате на подручју Бањалуке, Бијељине и дијелом и Добоја, гдје су на појединим аутоотпадима пронађени дијелови неколико десетина украдених аутомобила, а власници пријављени тужилаштву.

Разбојништва и разбојничке крађе, након позитивних трендова у првом дијелу прошле године, у одређеном су порасту. Пријављено је 129 разбојништва и разбојничких крађа, више за 46 или 55%, укупна расвијетљеност је 57,1%, а по непознатом извршиоцу 55,4%, што је врло повољно за ову врсту кривичних дјела. За извршење ових кривичних дјела тужилаштвима је пријављено 88 откривених извршиоца.

Посебну мету починилаца представљају банке и поште, као и организације и агенције које послују готовим новцем. Тако, у шест случајева, разбојништва су

извршена у банкама³, с тим да су два у покушају због укључивања аларма. Опљачкано је 114.400 КМ. У поштама су извршена два разбојништва са релативно малим штетама (425 КМ). За овај период карактеристичне су провале у банке и поште (четири пута у банке, једном у поште), из којих је отуђено 321.000 КМ. Само у провали извршеној у пословници Фолкс банке у ТЦ Темпо у Бањалуци отуђено је 319.000 КМ.

У 19 случајева предмет напада су биле бензинске пумпе из којих је отуђено 21.830 КМ, а из 15 спортских кладоница, које су такође предмет оваквих напада, отето је 16.800 КМ. Извршеним разбојништвима, изузимајући поште, банке, пумпе и кладонице отуђено је преко 224.000 КМ готовог новца, а теже и лакше повреде приликом вршења ових кривичних дјела задобила су 24 оштећена лица.

Осим наведених кривичних дјела против имовине, откривено је и пријављено 87 превара, 24 изнуде и двије уцјене, 87 прикривања итд.

Пријављено је 414 кривичних дјела против живота и тијела, што је за 10,8% мање него 2008.године. Чињеница је да је проценат расвијетљености ових кривичних дјела доста висок (99%) и приближно је на истом нивоу као и претходних година. Извршено је десет убистава (пет на подручју Добоја, по два у Бијељини и Бањалуци и једно Ист.Сарајеву), од којих једно није расвијетљено. Почетком маја у шуми код Петрова, приликом уговара дрва на трактор, једно лице је погинуло од експлозије ручне бомбе коју је непознати починилац подметно у сложеним дрвима. У мају су откривени починиоци убиства извршеног 31.марта на Туњицама код Бањалуке, а недавно је ријешено и убиство извршено код Рибника.

Пријављено је седам убистава у покушају, сва су расвијетљена. Осим тога пријављено је 289 кривичних дјела тјелесне повреде, 67 тешких тјелесних повреда, шест учествовања у тучи и др.

КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ЖИВОТА И ТИЈЕЛА ПО ЦЈБ

р.б.		I-VI 2009	I-VI 2008	%
1.	Убиства	10	11	-9,1
2.	Убиства у покушају	7	11	-36,4
3.	Тјелесне повреде	289	329	-12,2
4.	Тешке тјелесне повреде	67	78	-14,1
5.	Учествовање у тучи	6	7	-14,3
6.	Остала кривична дјела	35	28	25,0
7.	Укупно к.д. пр.жив. и тиј.	414	464	-10,8
	Укупна расвијетљеност	99,0	98,9	
	Расвијетљеност по НН	93,9	93,0	

Криминалистичка полиција је обрадила 130 самоубистава. У односу на прво полугодиште 2008.године (156) број самоубистава мањи за 26 или 16,7%. Руку на себе подигла су 92 лица мушког и 38 лица женског пола. Самоубиство је

³ У првом полугодишту 2008.години извршена су разбојништва у три банке и осам пошта са 324.404 КМ отуђеног новца.

извршило шест лица између 18 и 30 година старости, 22 лица од 30 до 50 година, а преко 50 година старости самоубиство је извршило 101 лице. Начини извршења: вјешањем 67, ватреним оружјем 43, активирањем ручне бомбе четири, утапањем четири, а на остале начине самоубиство је извршило 11 лица. Криминалистички је обрађено и 114 случајева задесне смрти.

КРИВИЧНА ДЈЕЛА ПРОТИВ ПОЛНОГ ИНТЕГРИТЕТА

р.б.	Кривична дјела	I-VI 2009	I-VI 2008	%
1.	Силовања	7	10	-30,0
2.	Трг.људима ради прост.	2	4	-50,0
3.	Остала к.д.	13	18	-27,8
	Укупно к.д. пр.пол.интегр.	22	32	-31,2
	Укупна расвијетљеност	95,5	100	
	Расвијетљеност по НН	66,7	100	

Регистрована су 22 кривична дјела против полног интегритета, од чега седам силовања, три мање у односу на 2008.годину. Један случај није расвијетљен, док су остали починиоци откривени. Поднесена су два извјештаја за трговину људима ради проституције, против два лица (Бањалука, Бијељина).

ОСТАЛА КРИВИЧНА ДЈЕЛА ОПШТЕГ КРИМИНАЛИТЕТА

р.б.	Кривична дјела	I-VI 2009	I-VI 2008	%
1.	Изазивање опште опасн.	78	101	-22,8
2.	Недозв.пр.и промет оружја	221	207	6,8
3.	Насиље у породици	136	200	-32
4.	Насилничко понашање	33	20	65
5.	Фалсификовање исправе	193	270	-28,5
6.	Спеч.сл.лица у врш.сл.р.	14	11	27,3
7.	Напад на сл.лице у врш.сл.	45	45	0
8.	Изаз.нац.мржње	11	4	175
9.	Шумске крађе	140	151	-7,3
10.	Ратни злочин	52	14	271

Полицији је пријављено 136 случајева насиља у породици или породичној заједници са обиљежјима кривичног дјела. Надлежним тужилаштвима поднесен је 131 извјештај о почињеним кривичним дјелима. Пријављена су 132 починиоца. Број пријављених деликата ове врсте је мањи за 32% у односу на претходни период, што не мора одражавати стварно стање, јер се жртве још увијек тешко ослобађају предрасуда у тражењу заштите од надлежних органа. При томе не треба занемарати могућност да одређени број кривичних дјела није пријављен. Чињеница, са којом се у свом раду сусреће и полиција, је да чланови породица, па и они који су били жртве насиља не желе увијек пријавити починиоца, као и да у одређеним случајевима у којима су поднесени извјештаји тужилаштвима мијењају претходно дате изјаве, негирају или траже о повлачење исказа. Због тога је значајна сарадња са Центер центром Владе РС, као и организацијама невладиног сектора које се баве овом проблематиком.

Укупан број кривичних дјела изазивање опште опасности (78) мањи је за 23 или 22,8%, а њихова укупна расвијетљеност је 67,9%. За извршење овх кривичних дјела пријављено је 69 починиоца. Евидентирано је 18 експлозија⁴. У пет случајева предмет напада су били куће и стамбени објекти, такође у пет угоститељски локали, трговине и други пословни простори, четири аутомобили, а у остала четири случаја експлозије су изазване на отвореним просторима. Експлозије су у 17 случаја изазване подметањем или бацањем ручних бомби или других направа. Осим материјалних штета причињених углавном на објектима и аутомобилима, псжњу заслужују посљедице по лица, јер је погинуло једно (од ручне бомбе подметнуте у сложеним дрвима код Петрова), а повријеђена три лица.

Због недозвољеног коришћења, држања или препродаје оружја или експлозивних материја извјештаји су поднесени против 218 лица. Број откривених кривичних дјела ове врсте (221) је за 6,8% већи него раније, што говори о повећаном ангажману полиције по овој проблематици. У тим активностима одузето је 179 пушака, 133 пиштоља, 30 експлозивних направа, око 6.000 комада муниције и др., а грађани су добровољно предали 54 пушке, 22 пиштоља, 55 минско експлозивних средстава, преко 3.000 комада муниције.

Криминалистичка полиција је обрадила 193 кривична дјела фалсификовање исправе, мање за 28,5%. Претежан дио ових предмета се односи на фалсификовање документације при регистравању возила, фалсификовање бројева шасије и мотора, затим диплома и свједочанстава, мањим дијелом фалсификовања документације у вези возачких дозвола и др.

Осим наведених кривичних дјела општег криминалитета, криминалистичка полиција је обрадила и 33 кривична дјела насилничко понашање, 14 спречавање службеног лица у вршењу службене радње, 45 напада на службено лице у вршењу службене дужности, 11 изазивања националне или вјерске мржње, раздора или нетрпељивости (углавном се односе на исписивање графита, паљење застава и других националних симбола, међусобне увреде и пријетње на националној основи), 140 шумских крађа и др.

ОТКРИВАЊЕ И СПРЕЧАВАЊЕ НЕОВЛАШЋЕНЕ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРОМЕТА ОПОЈНИХ ДРОГА

Стални приоритет у раду МУП-а је спречавање неовлашћене производње и промета, као и других злоупотреба опојних дрога, који је као такав апострофиран у годишњем програму и оперативним плановима. Пријављено је 105 кривичних дјела, од којих 80 неовлашћене производње и стављања у промет опојних дрога и 25 омогућавања уживања опојних дрога. То је за 10 дјела или 10,5% више него у првом полугодишту 2008.године. Због основа сумње да су починили ова кривична дјела поднесено је 88 извјештаја против 118 лица. Број поднесених

---

⁴ У првом полугодишту 2008.године било је 28 експлозија у којима је погинуло 11 (седам од заосталих мина, једно несмотреним руковањем ручном бомбом, три у подметнутој експлозији на Палама), а теже и лакше повријеђено такође 11 лица.

извјештаја већи је за три или 3,5%, а број пријављених лица је већи за 17 или 16,8%. Слободе су лишена 292 лица, а против 98 је покренут прекршајни поступак због незаконитог посједовања опојних дрога (више за три пута). Знатно је повећан број запљена и количина заплијењене опојних дрога, што је дато у наредној табели. Посебно је значајна запљена хероина у Бањалуци, преко 11 килограма, што је више него што је током четири претходне године заплијењено ове врсте наркотика.

ОПОЈНЕ ДРОГЕ

р.б.	Кривична дјела	I-VI 2009	I-VI 2008	%
1.	Број кривичних дјела	105	95	10,5
2.	Број извјештаја	88	85	3,5
3.	Број пријављених лица	118	101	16,8
4.	Прекршајне пријаве	98	31	316
5.	Пријављена лица	98	31	316
6.	Лишено слободе лица	292	257	13,6

ЗАПЉЕНЕ ОПОЈНИХ ДРОГА

ВРСТА ДРОГЕ	I-VI 2009	I-VI 2008
хероин	12.116,46 gr и 10,5 ml	10.528,57 gr и 4 ml
кокаин	236,59 gr	655,93 gr
марихуана	5.191,26 gr	52.186 gr
хашиш	1,8 gr	110 gr
амфетамин	166,19 gr	59,3 gr и 10 ml
канабис- стабљ.	707 ст	436 ст
канабис-сјеменке	600 ком	233 ком и 3.028,9 gr
екстази	89 ком	94 ком
медицин. дроге	101 ком и 15 ml	83 ком

Изведено је више оперативних акција усмјерених на откривање организованих група и појединаца који се баве неовлашћеном производњом и прометом опојних дрога. Неке од акција вођене су и припремане по неколико мјесеци, што је и дало одговарајуће резултате, како у погледу повећаних запљена наркотика, тако и лица захваћених одређеним мјерама, укључујући и репресивне на крају. Издвајамо акције изведене почетком године у неколико наврата на подручју Добоја и Дервенте, са више захваћених лица и реалативно већим количинама заплијењених наркотика. Само у једном случају на овом подручју пронађено је и одузето преко пола килограма, други пут 260 грама, а у наредном случају преко 100 грама хероина. Код лица у аутобусу који је саобраћао из Београда, у Гацку је полиција открила и одузела 220 грама хероина, а у априлу, у аутомобилу индицираног лица у Требињу, нађено је 111 грама кокаина. У мају је у Бањалуци реализована акција којом је захваћено 14 лица, извршено више претреса, пронађене различите врсте наркотика, наоружања, војне и полицијске опреме и другог доказног материјала. Акција је, обзиром на међусобне спреге криминалних група, паралелно вођена и реализована и у Федерацији БиХ. У јуну је у Бањалуци пресјечена криминална дјелатност организоване групе активне и у међународним размјерима, при чему је заплијењено чак 11 килограма хероина. У

Источном Сарајеву слободе је лишено и тужилаштву пријављено 10 чланова организоване групе, а у Фочи осмочлана организована група. Обе ове групације биле су повезане са криминалним групама у Сарајеву, односно Федерацији БиХ, гдје су истовремено вођене идентичне активности. Карактеристичан је случај у Приједору гдје је од једног лица одузето 770 грама хероина, које је држао тегли закопаној на Козари. Неколико година уназад води се оперативна акција са циљем откривања засада индијске конопље, што производи и одређене превентивне ефекте. Због активности полиције у прошлој а и претходним годинама, у Херцеговини је нешто мањи број откривених засада, и поред изванредних климатских услова, али се такви засади откривају на другим подручјима. Тако су у два наврата на подручју Српца откривени засади са 318, односно 260 стабљика, одузета већа количина сјеменки, на подручју Сокоца откривен засад са преко 100 стабљика, затим на подручју Добоја, Приједора и др.

Оперативни подаци и процјене о заступљености наркотика опредјељује ово Министарство да у наредном периоду појача разноврсне оперативно-превентивне активности на сузбијању овог растућег проблема. Дат је и значајан допринос имплементацији Националне стратегије која има за циљ ефикасније спречавање злоупотреба опојних дрога, уз учешће и других друштвених субјеката, која производи и одређене обавезе кроз реализацију Акционог плана на нивоу Републике. У оквирима својих овлашћења, МУП РС прикупља податке и прати промет прекурсора, супстанци намијењених индустријској производњи које могу бити злоупотријебљене и за недозвољену и нелегалну производњу опијатних средстава, као и производњу и промет медицинских лијекова са наркотичким својствима. Одређена сазнања указују да увезене количине премашују потребе индустрије и да се неријетко прометовање ових супстанци врши на незаконит начин. У складу са одредбама Закона о производњи и промету опојних дрога, надлежне институције треба да уреде питања из своје надлежности, којима се подразумева утврђивање годишњих потреба, прописано евидентирање, као и увозно-извозне услове и транспорт тих супстанци.

САРАДЊА СА ХАШКИМ ТРИБУНАЛОМ И ПРОЦЕСУИРАЊЕ РАТНИХ ЗЛОЧИНА

Предузимане су активности на испуњавању обавеза из Закона о сарадњи Републике Српске са Хашким трибуналом и у складу са другим законским прописима у тој области. Министарство унутрашњих послова РС је наставило са активностима, које су, у првом реду, усмјерене на лоцирање преосталих хашких оптуженика, неутралисање мреже подршке, поступање по захтјевима Трибунала и других институција у погледу прибављања одређене документације, провјера и других материјала, пружање асистенција снагама ЕУФОР и НАТО у извођењу одређених активности на терену и сл. У тој функцији је била и сарадња са безбједносним институција у БиХ и сусједним земљама, са којима је одржано више радних договора по одређеним конкретним питањима.

Актуелне су биле и активности МУП-а РС на обради документације и другог доказног материјала о кривичним дјелима ратног злочина почињених на подручју РС и Федерације БиХ. Надлежним тужилаштвима је поднесено 86

извјештаја или допуна раније поднесених извјештаја или извјештаја о предузетим мјерама и радњама, прикупљеним обавјештењима и поступању по наредбама и захтјевима тужилаштва. Извјештајима су захваћена 352 починиоца ратног злочина над 543 идентификоване жртве, од којих је 175 убијено, 326 заробљено, затварано и злостаљано, 14 рањено, седам силовано, док се као нестали води 31 лице. Извршене су бројне провјере по захтјевима тужилаштва и других институција у БиХ, обезбијеђена и прибављена бројна документација (преко 3.000 страница нових докумената, неколико десетина касета са новим видео записима), што је све достављено тужилаштвима или су те активности у припреми.

ЕФИКАСНИЈЕ СПРЕЧАВАЊЕ И ОТКРИВАЊЕ ПРИВРЕДНОГ КРИМИНАЛА

Предузимане су бројне мјере и радње на откривању, спречавању и документовању кривичних дјела из области привредног криминалитета, што је програмом одређено као приоритет. Пријављена су 302 кривична дјела, што је за 14,3% мање него у истом периоду 2008. године. Тужилаштвима је поднесено 225 извјештаја о почињеним кривичним дјелима, 8,2% мање него у претходном периоду, а пријављено је 297 починилаца. Број пријављених лица мањи је за 11,4%. Осим тога тужилаштвима је достављено и 112 извјештаја без квалификације кривичног дјела. Овим кривичним дјелима причињена је материјална штета у износу 5.448.000 КМ, а противправна имовинска корист износи 4.825.000 КМ.

ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНОГ КРИМИНАЛИТЕТА

р.б.	Привредни криминалитет	I-VI 2009	I-VI 2008	%
1.	Број кривичних дјела	302	352	-14,3
2.	Број извјештаја	225	245	-8,2
3.	Број пријављених лица	297	335	-11,4
4.	Зл.сл.положаја или овл.	36	70	-48,6
5.	Фалс.или уништ.сл.испр.	26	18	44,6
6.	Фалсификовање новца	48	38	24,0
7.	Проневјере	22	15	46,7
8.	Недозвољена трговина	6	6	0
9.	Зл.овлашћења.у привреди	5	13	-61,5
10.	Несавј.прив.послов.	0	6	0
11.	Пословне преваре	20	18	11,1
12.	Фалс.или уништ. посл.књ.	2	10	-80
13.	Штетни уговор	0	1	0
14.	Утаја пореза	3	8	62,5
15.	Овјера неист.садржаја	24	39	-38,5
16.	Обмана при подиз.кредита	57	68	-16,2
17.	Остала кд	50	42	-2,7

По висини причињене материјалне штете и другим посљедицама издвајају се кривична дјела злоупотребе службеног положаја или овлашћења, којих је током извјештајног периода откривено и пријављено 36, што је за 34 или 48,6%

мање него у претходном периоду и представљају 11,9% укупног броја кривичних дјела привредног криминалитета. Поднесена су 32 извјештаја тужилаштвима против 40 лица.

Откривено је 26 кривичних дјела фалсификовања или уништавања службене исправе, и с тим у вези надлежним тужилаштвима поднесени извјештаји против 18 лица. Упрвом полугодишту 2008. године пријављено је 18 кривичних дјела.

Пријављена су и три кривична дјела утаје пореза и доприноса, за пет мање него у претходном периоду. Ова кривична дјела већим дијелом обрађују и пријављују порески органи и Управа за индиректно опорезивање, с тим да МУП по захтјевима тужилаштава врши одговарајуће провјере и у складу с тим предузима и друге бројне мјере из своје надлежности.

Евидентна је и појава стављања у оптицај фалсификованих новчаница. Откривено је 48 кривичних дјела, што чини 16% кривичних дјела привредног криминалитета, а против 52 лица поднесени су извјештаји Тужилаштву БиХ. Број пријављених кривичних дјела фалсификовања новца већи је за 10 или 23,7%. Најбројније су новчанице у апоену од 100 евра, релативно су бројне и новчанице од 50 евра. Од конвертибилних марака најчешћи фалсификати су од 100 КМ, затим 50КМ и 20КМ. Претежним дијелом ради се о појединачним случајевима стављања у промет фалсификованих новчаница у тржним центрима, бензинским пумпама, трговинама и другим организацијама које послују готовином, које се откривају одмах или накнадно при предаји пазара у банке. Међутим откривено је и неколико случајева који указују на извјесни степен организованости, увезаности са криминалним групама или на међународне релације ове појаве. Тако је у Гацку код једног лица нађено 40 фалсификованих новчаница по 20 евра, у Дервенти 10 новчаница од 100 евра, у Бијељини 24 новчанице по 20 КМ, а у Бањалуци код два 160 новчаница по 10 КМ, рађених, односно фалсификованих на рачунару.

Пријављено је шест кривичних дјела недозвољене трговине, што је идентично броју кривичних дјела из претходног периода. За ова дјела поднесено је пет извјештаја против осам лица. Откривене случајеве полиција најчешће предаје у надлежност тржној инспекцији. Један случај у Бањалуци, осим недозвољене трговине, оквалификован је и као организовани криминал у вези са кривичним дјелима неовлашћена употреба туђе фирме, узорка и модела, производња и стављање у промет шткодљивих производа, фалсификовање знакова за обиљежавање робе, мјера и тегова и обмањивање купаца. Организована криминална група коју је чинило седам лица, у дужем временском периоду, нелегално је производила жестока алкохолна пића и вина, флаширали и паковали у одговарајућу амбалажу, штампали етикете и акцизне маркице, продавали у својој продавници и испоручивали другим радњама, препакивали детерценте у фалсификовану амбалажу вреднијих врста и такође продавали, препакивали кафу и зачине којима је давно истекао рок употребе у такође фалсификовану амбалажу.

Тужилаштвима је поднесено 57 извјештаја о почињеним кривичним дјелима обмана при добијању кредита или других погодности против 75 починилаца. Преваре или обмане банака приликом подизања кредита најчешће се квалификује као кривично дјело обмана при добијању кредита или других погодности, али се у пракси, поред наведеног, починиоци се истовремено терете

и за кривична дјела фалсификовање исправе. У таквим случајевима, који су и најбројнији, ради се о о фалсификованим, односно фиктивним овјерама података о запослењу и кредитној способности тражиоца или жираната, односно висини личних примања физичких лица или бонитета фирме када се правно лице појављује са захтјевом за подизање кредита. У једном броју случајева пријављени су службеници или одговорна лица у банкама.

За пет кривичних дјела злоупотребе овлашћења у привреди поднесена су три извјештаја против четири одговорна лица, претежно у предузећима у којима је већински државни капитал. Такође, откривене су и пријављене 22 проневере, 20 пословних превара, те два кривична дјела фалсификовања или уништавања пословних књига или исправа. Пријављена су и друга, такође бројна кривична дјела привредног криминалитета (злоупотребе грађевинских дозвола и др.), од којих и 24 овјере неистинитог садржаја.

Обављено је и низ других послова као што су провјере, прикупљања обавјештења, обезбјеђење документације, доказног материјала и др., по захтјевима тужилаштва, инспекцијских, ревизорских и других државних органа у чијој је надлежности спречавање незаконитих радњи у овој области. Предочени подаци указују само на непосредне активности које су резултирале подношењем извјештаја и не дају цјеловиту слику о укупном ангажману на спречавању привредног криминала, јер МУП обавља и низ других, врло обимних и често сложених послова и задатака, који проистичу из сарадње са другим контролним органима, не само у РС, већ и ФБиХ и БиХ. Тако је на даљу надлежност и тужилачку одлуку, тужилаштвима достављено 112 извјештаја без квалификације кривичног дјела, што би требало резултирати даљим оперативним активностима, гдје се оцијени оправданим.

У складу са активностима и одлукама Владе, донесен је Акциони план за спровођење Стратегије сузбијања корупције у Републици Српској, којим су дефинисане активности основних и унутрашњих организационих јединица МУП-а, рокови реализације, показатељи успјешности, динамика и праћење реализације. Акциони план је основа за доношење подпројеката и оперативних планова у свим организационим јединицама. У тој функцији су и семинари међународног катактера које иницирао и организовао МУП, а односе се на проблематику одузимања незаконито стечене имовине, тзв. компјуторског криминала и других облика криминала.

ЈАВНИ РЕД И МИР СВЕ ПОВОЉНИЈИ

Укупно је евидентирано 4.327 прекршаја јавног реда и мира (мање за 2%). Од тога су 2.604 прекршаја обрађена кроз захтјеве за покретање прекршајног поступка, што је за 16% мање у односу на прво полугодиште 2008 године. Поднесена су 1.563 захтјева за покретање прекршајних поступка (мање за 14%) против 2.554 лица. Поднесена су и 1.723 прекршајна налога за прекршаје јавног реда и мира, а прошле године 1.527 налога.

Произилази да је за прекршаје ЈРМ поднесено укупно 3.286 захтјева и прекршајних налога, а у истом периоду прошле године 3.337 захтјева и

прекршајних налога (мање за 1,5%). По оба вида су ове године захваћена 4.277, а у прошлој 4.441 починилац прекршаја, мање за 3,1%.

ЈАВНИ РЕД И МИР

р.б.		I-VI 2009	I-VI 2008	%
1.	Број прекршаја	4.327	4.408	-6,0
2.	Захтјеви за покр.пр.пост.	1.563	1.810	-13,7
2.а.	- са пет и више лица	29	27	7,4
3.	Пријављена лица	2.554	2.844	-10,2
3.а.	- малољетника	198	168	17,9
3.б.	- повратника	467	557	-16,2
4.	Издато прекрш.налога	1.723	1.527	12,8
5.	Санкц.лица по налозима	1.723	1.527	12,8

У структури почињених прекршаја јавног реда и мира најбројнији су туча и физички напади (1.346 или 31%), вријеђање (1.034 или 23%), свађе и непристојно понашање (570 или 13%), угрожавање пријетњом напада (340 или 8%), спречавање државних органа у вршењу јавних функција (322 или 7%), просјачење (111 или 2,6%), услуживање акохола малољетним лицима (85 или 2%), неовлашћена употреба оружја (71 или 1,6%), вршење физиолошких потреба (63 или 1,5%), итд.. Јавни ред и мир се најчешће нарушава на отвореним просторима, угоститељским објектима, а издвајамо јавне скупове (10), спортске објекте (12), те васпитно образовне установе (47). У 345 случајева нарушавања јавног реда и мира одређене последице су наступиле по грађане, од којих је троје задобило тешке, а 356 лица лакше тјелесне повреде. Приликом интервенције, 23 припадника полиције је задобило лакше тјелесне повреде.

Гледано у цјелини, стање јавног реда и мира било је повољно. Томе су, поред осталог, допринијели и резултати акција, које се организују на подручју цијеле Републике у циљу појачане контроле рада угоститељских објеката и локалитета на којима се учесталије нарушава јавни ред и мир, откривања и благовременог пријављивања прекршаја и санкционисања починилаца, али и стварања све повољнијег безбједносног амбијента и поштивања закона од стране грађана. Захтјевима за покретање прекршајног поступка или прекршајним налозима, све више се захватају и санкционишу прекршаји, као што су точење пића малољетницима и лицима под утицајем алкохола, непријављивање нарушавања јавног реда и мира и слично, што поред репресивног, евидентно има и превентивни значај.

У оквиру активности полиције у области прекршаја прописаних Законом о оружју и муницији, евидентирано је 183 прекршаја (исто као за првих шест мјесеци 2008.године), прекршајним одјељењима основних судова поднесено је 112 захтјева против 122 лица, те издато 45 прекршајних налога. Прекршаји су у 150 случајева почињени нелегалним држањем, а у 16 случаја употребом оружја. У вези са овим, као и другим прекршајима, одузето је 179 дугих цијеви, 133 пиштоља, 30 минско-експлозивна средства и око 6.000 метака различитог калибра, а грађани су сами предали 54 пушке, 22 пиштоља, 55 минско-експлозивних средстава, пеко 3.000 комада муниције.

Успјешно су проведене акције обезбјеђења бројних скупова, посебно оних са повишеним безбједносним ризиком. Ове акције, упркос сложеним безбједносним, политичким и другим околностима, успјешно су спроведене и показале да МУП са својим кадровима, искуствима и достигнутим нивоом оспособљености може са успјехом извршавати и најсложеније безбједносне задатке, каква је несумњиво била и ове.

Радници полиције су у 231 случају примијенили средства принуде, од чега један пут ватрено оружје, 11 гумену палицу, 116 физичку снагу, 218 пута средства везивања. Сила је начешће употријебљена приликом успостављања нарушеног јавног реда и мира, савлађивања отпора или приликом лишења слободе, одбијања напада и тд., а примијењена је према 249 лица, од којих је у тим приликама 5 лица задобило лакше тјелесне повреде. Против 103 лица према којима је употријебљена сила поднесени су извјештаји о почињеним кривилним дјелима, против 108 захтјев за покретање прекршајног поступка, док је за 6 суд одредио притвор, а за осам у прекршајном поступку донесено рјешење о задржавању.

Евидентиран је 41 напад на овлашћена службена лица, што је за 8 или 16% мање него у истом периоду 2008. године. У овом периоду повријеђена су 33 полицајца исто као у 2008. години.. Највише напада на полицију извршено је приликом успостављања нарушеног јавног реда и мира, регулисања и контроле саобраћаја, легитимисања и лишавања слободе. Према нападачима, односно починиоцима, предузете су сљедеће мјере: лишено слободе 48 лица, над 44 употријебљена су средства силе, три лица су задржана по рјешењима судија, против 37 тужилаштвима поднесени извјештаји о почињеном кривичном дјелу, против 10 захтјеви за покретање прекршајног поступка, а за 8 прекршајни налози. Учесталији су случајеви напада, омаловажавања, вријеђања или ометања радника полиције у вршењу службене дужности, који се санкционишу у редовном прекршајном поступку.

Значајно мјесто у активностима полиције представља и обезбјеђење личности и објеката у складу са важећим прописима. У том сегменту није било озбиљнијих угрожавања безбједности штићених личности и објеката, изузев у одређеним случајевима пријетњи путем писама или у електронском облику, чему је дата одговарајућа пажња у смислу расвјетљавања и појачане заштите. Такође, предузимане су и одговарајуће активности на провјери обавјештења о могућим угрожавањима личности које се штите, при чему се по озбиљности пријетњи издвајају подаци и информације које су изискивале опсежније провјере и појачане мјере обезбјеђења, укључујући и непосредну сарадњу са другим институцијама безбједности у БиХ и сусједним земљама.

Питању безбједности повратника бошњачке и хрватске националности у Републику Српску и током ове године поклоњена је приоритетна пажња и захваљујући томе постигнут задовољавајући, односно повољнији ниво њихове безбједности. На ову оцјену не могу озбиљније утицати ни појединачни експеси који се дешавају и који се са дужном пажњом уз оперативно третирају уз предузимање одговарајућих законских мјера.

ЕВИДЕНТНА ПОБОЉШАЊА БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА

На путевима Републике Српске догодиле су се 4.762 саобраћајне несреће, или 3% мање у односу на упоредни период 2008.године (4.930). У саобраћајним несрећама погинуло је 85 лица⁵, теже повријеђено 378⁶, а лакше 1.241 лице⁷. Број погинулих је мањи за 1 или 1%, број теже повријеђених мањи за 4%, а такође лакше повријеђених мањи за 4%. Број несрећа само са материјалном штетом (3.670) мањи је за 2% у односу на исти период 2008 године (8.399).

САОБРАЋАЈНЕ НЕСРЕЋЕ И ПОСЉЕДИЦЕ

р.б.		I-VI 2009	I-VI 2008	%
1.	Број несрећа	4.762	4.930	-3
1.а.	- са погинулим лицима	74	75	-1
1.б.	- са тешко повријеђеним	283	305	-7
1.в.	- са лакше повријеђеним	735	806	-9
1.г.	- само са мат.штетом	3.670	3.744	-2
2	Настрадало лица	1.704	1.777	-4
2.а.	- погинуло	85	86	-1
2.б.	- тешко повријеђено	378	394	-4
2.в.	- лакше повријеђено	1.241	1.297	-4

Посматрано по видовима саобраћајних несрећа, најчешће су заступљени: судари два учесника (3.268) или 68,6% незгоде), затим слијетање возила са пута (720 или 15.1% несрећа), судар три и више учесника (249 или 5,2% несрећа), налет на пјешака (185или 3,9% несрећа) итд. Најчешћи узроци саобраћајних несрећа су радње са возилом у саобраћају (1.269 или 26.6%, неприлагођена брзина возила (1.237 или 26%), непоштивање првенства пролаза (608 или 12.8%), непридржавање прописаног одстојања (607 или 12.7%), затим утицај алкохола (273 или 5.7%), обилажење и мимоилажење (302 или 6.3%), непрописно претицање (146 или 3.0%), грешке пјешака, бициклиста итд.. На мјестима саобраћајних несрећа обављено је 4.727 увиђаја.

Дуже вријеме стање безбједности саобраћаја на путевима, због низа међусобно условљених фактора, није на задовољавајућем нивоу. Ове године су евидентна одређена и значајна побољшања, која се у првом реду огледају кроз чињеницу да је смање укупан број саобраћајних незгода, како са посљедицама по лица, тако и само са материјалном штетом. Такође је смањен број погинулих и

⁵ Структура погинулих: 30 возача, 22 сувозача и путника, 20 пјешака, 7 мотоциклиста, 3 бициклиста, 3 возача трактора.

⁶ Структура тешко повријеђених: 129 возача, 138 сувозача и путника, 70 пјешака, 20 мотоциклиста, 18 бициклиста, возача трактора 2 и остало 1.

⁷ Структура лакше повријеђених: 478 возача, 548 сувозача и путника, 125 пјешака, 42 мотоциклиста, 39 бициклист, 2 возача трактора, два возача запреге и остало 5.

теже и лакше повријеђених учесника у саобраћају. Томе су сигурно допринијеле превентивне и репресивне активности полиције.

Због почињених кривичних дјела у саобраћају тужилаштвима су поднесена 293 извјештаја, што је за 17 или 5% мање него у периоду јануар - јуни 2008 године. Евидентирана су 142.843 прекршаја у саобраћају, од чега је 8.620 обрађено кроз захтјеве. Поднесено је 4.916 захтјева и издато 125.806 прекршајних налога, а у упоредном периоду 2008. године 5.075 захтјева и 87.477 прекршајних налога. Број захтјева је мањи за 3%, а прекршајних налога већи за 44%. Ако се посматра укупно, број захтјева и прекршајних налога је укупно већи за 39% што указује на пораст репресивних мјера полиције у односу на претходни период. Судовима су кроз захтјеве пријављена 7.082 прекршиоца (више за 5%), а кроз прекршајне налоге санкционисано је 125.806 лица, што је 41% више. То указује на значајан пораст репресивних мјера код санкционисања прекршаја у овој области.

МЈЕРЕ И РАДЊЕ У САОБРАЋАЈУ

р.б.		I-VI 2009	I-VI 2008	%
1.	Извјештаји о к.д.	293	310	-5,5
1.а.	Пријављена лица	293	311	-5,8
2.	Број прекршаја	8.620	7.270	18,6
2.а.	Број захтјева	4.916	5.075	-3,1
2.б.	Пријављена лица	7.082	6.714	5,5
3.	Број прекршаја	134.223	90.919	47,6
3.а.	Прекршајни налози	125.806	87.477	43,8
3.б.	Лица по налозима	125.806	87.477	43,8
4.	Искључено возила	5.926	4.602	28,8
5.	Искључено возача	11.275	7.832	43,9

Осим наведеног, упозорено је 945 учесника у саобраћају, искључено 11.275 возача из саобраћаја (због вожње под утицајем алкохола 8.607, вожње прије стицања права 1.805, осталих разлога 863) и 5.926 возила (1.913 ради техничке неисправности, 2.673 због неисправности регистрације, 1.340 други разлози). На ванредни технички преглед упућена су 2.688 возила, од којих је за 2.231 утврђено да су технички неисправна.

С циљем унапређења и побољшања безбједности саобраћаја на путевима у току ове године је предузето низ мјера и активности на усмјеравњу рада полицијских станица. Налагано је спровеђење појачаних мјера контроле учесника у саобраћају у циљу спречавања прекршаја са различитих аспеката, акција појачане контроле мотоциклиста и возача бицикла са мотором, појачана контрола техничке исправности и регистрације моторних возила. У склопу сарадње са осталим друштвеним субјектима које су својом дјелатношћу везане за безбједност саобраћаја, такође су предузимане одговарајуће превентивне активности, између осталог, везане за техничку исправност возила, познавање саобраћајних прописа, заштиту школске дјеце у саобраћају, пјешака и сл. Акције појачане контроле су усмјераване на контролу алкохолисаности возача, техничку исправност теретних возила и аутобуса, брзине, контролу возача-инструктора, мотоциклиста, возача

доставних возила, односа пјешак-возач, контролу учешћа трактора у саобраћају и сл. Вршене су контроле рада полицијских станица и усмјеравање кроз инструктивну дјелатност, а значајан дио активности посвећен је оспособљавању и обуци полиције, укључујући инспекторски и руководни састав.

Нужност побољшања стања у области безбједности саобраћаја, због још увијек великог броја саобраћајних незгода и тежине посљедица у људском и материјалном погледу, и у наредном периоду изискује синхронизовани приступ у смислу превенције кроз чвршћу сарадњу са субјектима чије су дјелатности везане за проблематику безбједности саобраћаја на путевима.

ЗАКОНИТОСТ У РАДУ

У претходне двије године се организованије приступило спречавању различитих облика корупције, злоупотреба и осталих незаконитих и недозвољених радњи, али и недоличних и непрофесионалних поступања припадника МУП-а. Успостављен је и комуникациони систем за контакте са јавношћу преко које грађани могу да пријаве све видове корупције и других незаконитих и непрофесионалних радњи, примједбе на рад и поступања полиције итд.

То је и дало одговарајуће резултате, што илуструју и подаци да је поднесено 37 иницијатива за покретање дисциплинског поступака против 60 радника. Поднесено је и шест извјештаја тужилаштву о почињеним кривичним дјелима против седам припадника МУП-а и четири прекршајне пријаве против пет радника МУП-а РС. Суспендовано је 11 припадника МУП-а. Поред иницијатива за покретање дисциплинског поступка, од стране руководиоца основних организационих јединица донесена су 102 рјешења о изрицању дисциплинске мјере због лакше повреде радне дужности. Ове мјере су изречене за 109 радника Министарства.